

Plejeboliger til demensramte bør overordnet fokusere på to ting

Arkitektur til mennesker med demens bør tage udgangspunkt i den demensramtes situation. Med det udgangspunkt arbejder projektet demensX på at løfte livskvaliteten for mennesker med demens på plejehjem. Og det skal være enkelt.

Af Ebbe Fischer

Når solen skinner, bliver man glad. En kemisk reaktion i vores hjerne løfter (normalt) humøret, og det er bl.a. denne sammenhæng, som demensX – et tværfagligt pilotprojekt – vil udnytte.

”Vi vil gerne i langt højere grad bruge dagslys og naturen, men også via ny teknologi meget mere bevidst gøre brug af kunstlys og sansestimuli,” siger partner i Karlsson Arkitekter, Christian Karlsson.

Mere oplevelsesrigt

Fremtidens huse for mennesker med demens skal således være så oplevelsesrige som muligt, ifølge Christian Karlsson. ”En oplagt relation er at bruge både lyset og relationen til naturen til at skabe mere sanselige og oplevelsesrige huse. Man skal bringe naturen ind i rummet. Dermed får du også en afspejling af årstid og døgnets rytme og vejret, lyset, fugle- og dyreliv giver en stimulerende sanseoplevelse. Det er grundlæggende livskvalitet, uanset om du lider af demens eller ej,” forklarer han.

I den seneste demensX-udgivelse er der netop fokus på, hvordan helhedsplaner og uderum kan udformes og spille sammen med huse og rum. Og gerne som en del af lokalområdet.

Men der er også andre muligheder.

”Solen skinner jo ikke hele dagen, og vi ser mange muligheder for at arbejde med en ny sanselighed gennem

” Det handler om at skabe forståelige helheder, så man kan finde rundt, og om at bruge materialer med omhu, så de skaber en forståelig karakter og forskel

Christian Karlsson, arkitekt og partner

kunstlys, lyd og billeddannelse. Det er en naturlig del af fremtiden,” siger Christian Karlsson.

I den sammenhæng fremhæver Christian Karlsson, at man arbejder med, at det såkaldt ’personaliserede hus’ på sigt kan reagere på, hvem man er.

Det skal være nemmere

Udover oplevelser skal huset også være enklere - nemmere at bruge, så den demensramte bedst muligt kan anvende sine kompetencer. For mennesker med demens kan selv helt almindelige situationer nemlig være vanskelige; hvor man er, hvad man vil, og hvordan man løser daglige opgaver.

”Det handler om at skabe forståelige helheder, så man kan finde rundt, og om at bruge materialer med omhu, så de skaber en forståelig karakter og forskel – f. eks. mellem ude og inde og mellem bolig og fællesrum,” forklarer Christian Karlsson.

”Men vi skal også skabe meget bedre sammenhæng mellem rum. I stedet for lukkede døre kan det f.eks. være glasdøre, ligesom køkkener og baderum skal indrettes meget mere bevidst og selvforklarende,” tilføjer han.

Siden mennesker med demens kan have svært ved at orientere sig, fremhæver Christian Karlsson, hvor vigtigt det er at skabe overskuelighed og at kunne se de ting, man skal bruge.

”Vi mener, man med fordel kan tænke en typisk bolig med kun ét enkelt rum, der til gengæld har fleksible mu-

ligheder for indretning, og hvor tekøkken og badeværelse er bedst muligt integreret,” siger arkitekten. Karlsson arkitekters nye demensplejecenter, Skovvang II, i Allerød, der bygger på nogle af principperne, er i øvrigt nomineret til året sundhedsbyggeri 2021.

Her nogle af modellerne fra demensX-projektet. Bemærk det enkle udtryk. Modeller: Karlsson Arkitekter

DEMENSX

demensX er et tværfagligt samarbejde, der skal forsøge at skabe bedre rammer for mennesker med demens.

Det er et virtuelt projekt, hvordan man skal kunne bygge boliger og huse til demensramte - med udgangspunkt i den dementes vilkår for at forstå verden.

Samarbejdets deltagere er:

- Karlsson Arkitekter
- Rune Fjord Studio
- Hjerne & Sundhed
- YOKE

Læs mere på www.karlssonark.dk